

14. helluntain jälkeinen sunnuntai

Aamupalveluksen evankeliumi

3. ylösnousemusevankeliumi

Päivän epistola

(2. Kor. 1: 21 – 2: 4)

”Veljet, Jumala itse vahvistaa meitä ja teitä uskossamme Kristukseen, Voideltuun, ja on myös antanut meille voitелunsa: hän on painanut meihin sinettinsä ja antanut meidän sydämiimme vakuudeksi Hengen. Kutsun Jumalan todistajaksi ja vakuutan oman henkeni kautta, että olen lykännyt Korintinmatkaani vain teitä säästääkseni. En tarkoita, että haluaisimme määrällä teidän uskoanne, tahdomme vain auttaa teitä saamaan ilon. Teidän uskonne on kyllä luja. Päätin näet, että vierailuni teidän luonanne ei tällä kertaa saa aiheuttaa mielipahaa. Jos minä pahoitan teidän mielenne, eihän silloin kukaan voi saada minuakaan iloiseksi, paitsi se jolle olen tuottanut surua. Juuri tästä kirjoitankin, jottei minun tarvitsisi tullessani pahoittaa mieltäni niiden vuoksi, joista minun pitäisi saada iloa. Luotin siihen, että minun iloni on teidänkin ilonne. Kirjoitin teille suuressa tuskassa, sydän raskaana ja kyynelsilmin, mutta en aiheuttaakseni teille surua, vaan osoittaakseni, kuinka suurta rakkautta tunnen erityisesti teitä kohtaan.”

”Jumala itse vahvistaa meitä ja teitä uskossamme Kristukseen” ilmaisee Jumalan yhteydenpidon uskoviensa kanssa. Tämä yhteys enentää uskoa Kristukseen. ”Antanut meille voitелunsa” viittaa uskon vahvistamiseen. Voitelu ortodoksisessa ajattelussa viittaa Pyhän Hengen armolahjan saamiseen. ”Painanut meihin sinettinsä” tarkoittaa kastetta, tässä yhteydessä se korostaa kuulumista Kristukselle. Tätä kirkkomme toteuttaa kasteen ja mirhavoitelun sakramentissa.

Korinttilaiset olivat arvostelleet Paavalia siitä, että vastoin lupauksiaan hän ei ollut tullut Korinttiin. Paavali on viivästyttänyt matkaansa (vrt. 2. Kor. 1: 15 - 16), jotta olemassa oleva ongelma saisi ratkaisun ja Paavalin seuraava vierailu ei tuottaisi korinttilaisille mielipahaa. Sen lisääntyminen voisi lisätä erimielisyyttä seurakunnassa. Jos korinttilaiset tulisivat murheellisiksi, silloin kanssakäyminen Paavalin kanssa ei tuottaisi iloa. Tämän takia Paavali kirjoitti ”monien kyynelten kirjeen” Korinttiin (kirje ei ole säilynyt), jotta asia voitaisiin ratkaista ennen Paavalin tuloa sinne. Todennäköisesti korinttilaiset eivät itse olleet päävastuussa kyseisestä ongelmasta.

Paavali ohjaa Korinttin seurakuntaa samanaikaisesti päättäväisesti pitäen sitä oikealla tiellä ja

samanaikaisesti hyvin lempeästi. Hän pyrkii välttämään sellaisia riitoja, jotka vahingoittavat seurakuntaa. Hän kutsuu seurakuntalaisia katumukseen ja iloon.

Paavali on todennäköisesti tehnyt toisen matkan Korinttiin jossain vaiheessa, joka oli aiheuttanut mielipahaa (vrt. myös 2. Kor. 13: 2; 2: 5 – 11; 7: 12). Hän myös suunnitteli kolmatta matkaa (vrt. 2. Kor. 12: 14, 21; 13: 1).

”Kirjoitin teille suuressa tuskassa, sydän raskaana ja kyynelsilmin” viittaa Paavalin aikaisempaan Korinttiin lähettämään, kirjeeseen. Tämä kyynelsilmin lähetetty kirje ei ole säilynyt. Tässä tulee ilmi seurakunnan huolehtijan tunteet. Nämä liittyvät siihen, että Paavalilla on suuri rakkaus seurakuntalaisia kohtaan.

Päivän evankeliumi

(Matt. 22: 1 – 14)

”Herra esitti seuraavan vertauksen: ”Taivasten valtakuntaa voi verrata kuninkaaseen, joka valmisti häät pojalleen. Hän lähetti palvelijoitaan kutsumaan häävieraita, mutta kutsun saaneet eivät tahtoneet tulla. Silloin hän lähetti toisia palvelijoita ja käski heidän sanoa kutsutuille: ”Olen valmistanut ateriani, härät ja syöttövasikat on teurastettu, kaikki on valmiina. Tulkaa häihin!” Mutta kutsun saaneista toiset eivät välittäneet siitä, vaan menivät muualle, kuka pellolleen, kuka kauppoilleen, toiset taas ottivat kuninkaan palvelijat kiinni, pieksivät heitä ja löivät heidät hengiltä. Silloin kuningas vihastui. Hän lähetti sotajoukkonsa, surmasi murhamiehet ja poltti heidän kaupunkinsa. Sitten kuningas sanoi palvelijoilleen: ”Kaikki on valmiina hääjuhlaa varten, mutta kutsutut eivät olleet juhlan arvoisia. Menkää nyt teille ja toreille ja kutsukaa häihin keitä vain tapaatte.” Palvelijat menivät ja keräsivät kaikki, jotka he tapasivat, niin pahat kuin hyvät, ja häähuone täyttyi aterialle tulleista. ”Kun kuningas tuli sisään katsomaan juhlavieraitaan, hän näki siellä miehen, jolla ei ollut hääpukua. Hän kysyi tältä: ”Ystäväni, kuinka saatoit tulla tänne ilman häävaatteita?” Mies ei saanut sanaa suustaan. Silloin kuningas sanoi palvelijoilleen: ”Sitokaa hänet käsistä ja jaloista ja heittäkää ulos pimeyteen. Siellä itketään ja kiristellään hampaita. Monet ovat kutsuttuja, mutta harvat valittuja.”

Tässä olevat tekstin alkusanat ovat nykyisen suomalaisen alttarievankeliumin mukaiset. Kirkkoslaavinkielisessä alttarievankeliumissa teksti alkaa sanoilla: ”Herra sanoi luokseen tulleille juutalaisille”.

Edellisessä vertauksessa Matteus kertoi viinitarhan vuokraajista, jotka surmasivat viinitarhan isännän

pojan (Matt. 21: 37 – 39). Tämä viittaa Kristuksen kuolemaan. Tämä vertaus ei viittaa kuolemaan vaan ylösnousemukseen ja iloon, joka vallitsee hääjuhlassa (Jumalan valtakunnassa).

Sama kertomus löytyy Luukkaalta (Luuk. 14: 15 – 24). Vertauksen Jeesus kertoi temppelialueella. Vertausta oli kuuntelemassa kansaa, heidän joukossaan oli myös fariseuksia ja mahdollisesti myös ylilipappeja.

Jumalan valtakuntaa kuvataan messiaanisenä juhla-ateriana, kuvaus on johdettu profeetta Jesajan kertomasta juhla-ateriasta Siionin vuorella (Jes. 25: 6 – 10). Jesajan mukaan pidot oli valmistettu kaikille kansoille. Teksti kertoo, että ”kuolema on nielty ainiaaksi”. Samalla kehoitetaan iloitsemaan ja riemuitsemaan, sillä Hän pelasti meidät.

”Palvelijat” tarkoittavat Israelin kansan profeettoja. ”Kutsu” perustuu kutsujan hyvään tahtoon, mikään ei pakota kutsumaan vieraita. Ensisijaisesti kutsutuille kutsu esitettiin kahdesti. Ensimmäinen kutsu on osittain ennakkovaroitus, kohta on juhlat, valmistautukaa. Mutta kutsutut eivät halunneet tulla. Toisella kerralla kutsutaan ja todetaan: ”kaikki on valmista”. Tämä sisältää ajatuksen, että nyt pitäisi tulla sisälle, astiat ovat kuumia. Nyt on kiire. Edelleenkään kutsutut eivät ole kiinnostuneet kutsusta. Nämä ensisijaisesti kutsuttavat ovat juutalaisia. Heitä ei kiinnosta Jumala eikä Hänen valtakuntansa. He torjuvat kutsun toimimalla väkivaltaisesti kutsun tuojia kohtaan.

Kertomalla ensin tästä profeettojen kohtalosta vertaus sidotaan historiaan. Sitten jae seitsemän kuvaa todennäköisesti jo Jerusalemin kaupungin kohtalon. Roomalaiset sotajoukot tuhosivat sen vuonna seitsemänkymmentä.

Varhaisen kirkon tulkinnassa tämä historiaan sitominen näkyi siten, että tekstin eri osille kerrottiin tarkat kohdat historiasta. Ensimmäinen kutsu ajateltiin olleen jo Mooseksen aikana. Tekstiä tulkittiin hyvin vertauskuvallisesti. Kutsutut eivät ottaneet kutsua vastaan, koska olivat joko nautinnonhaluisia tai ahneita. ”Härät ja syöttövasikat” ymmärrettiin Vanhana ja Uutena testamenttina. Härät tarkoittavat Vanhan testamentin eläinuhreja. Syöttövasikan kreikkalainen alkuperäissana tarkoittaa kirjaimellisesti ”vehnäällä muodostettu”. Tämän katsotaan viittaavan ehtoollisen sakramentissa käytettävään leipään. Teksti ymmärrettiin niin (ja tulee edelleen ymmärtää), että Jumala kutsuu meitä ottamaan osaa Vanhan ja Uuden testamentin hyviin asioihin.

Kolmannen kerran kutsu osoitetaan kaikille ihmisille. Tiet ja torit olivat tuon ajan kaupungeissa paikkoja, joissa oli erilaisia ihmisiä, myös muukalaisia ja mahdollisia rikollisia, epämääräisten

ammattien harjoittajia. Kutsu annettiin kaikille, ”niin pahoille kuin hyville”. He ovat mahdollisesti eri uskontojen harjoittajia. Tämän kutsun apostolit veivät maailmaan ja tätä kutsua kirkko edelleen kuuluttaa maailmassa. Maanpäällinen kirkko koostuukin niin pyhistä kuin syntisistä.

Häitä kunnioitetaan pukeutumalla asianmukaisesti. Juhlaan tulija vaihtoi tarvittaessa asuaan matkansa jälkeen ennen juhlapaikalle astumistaan. Jos hänellä itsellään ei ollut sopivaa pukua, niin kuningas antoi sen juhlaan tulijalle. Kirkon ajattelussa tämä juhlapukuun pukeutuminen merkitsee sekä kastepukua, uskon mukaista elämää sekä katumusta. Kirkkoon liittyjä pyrkii luopumaan entisestä syntisestä elämästään tekemällä mielenmuutoksen, jota katumus tarkoittaa. Jumalan valtakuntaan ei voi mennä ilman Jumalan armoa. Häävieras ilman häävaatteita heitetään ulos. Tämä kuvaa tilannetta, jossa ihminen ei kadu, ja näin hän ei saa pelastusta. Hänen kohtalonsa on joutua pysyvästi eroon Jumalasta. Pimeys, itkeminen ja hampaiden kiristely viittaa joutumiseen Helvettiin (alun perin Jerusalemin kaupungin kaatopaikka, kertoo hylätyksi joutumisesta, erosta Jumalasta). Tämä kertomuksen osa rangaistuksesta voi perustua 1. Eenokin kirjaan (10: 4 – 5, kirja tunnetaan myös nimellä Etiopialainen Eenokin kirja). Meidän tulee pukeutua myötätuntoon, hyvántahtoisuuteen ja lähimmäisen rakastamiseen. Kun on jo Jumalan valtakunnan aika, niin silloin ei ole enää aikaa mielenmuutokselle ja rakastamisen opettelemiselle aikaa. Nyt on aika muuttua!

”Monet ovat kutsuttuja, mutta harvat valittuja.” Matteus vertaa tässä alkuperäiskutsuttuja niihin, jotka tästä alkuperäisjoukosta (israelilaisista) pelastuvat. Samalla tämä on varoitus kaikille Kirkon jäsenille itsetyytyväisyydestä. Vaikka emme omin voimin kykene parannukseen, niin Jumalan avulla se on mahdollista. Nyt on pelastumisen aika ja se tapahtuu mielenmuutoksen kautta. Sana monet tulee ymmärtää sanana kaikki.